ad metam concludere. tales autem metae sunt quinque scilicet redargutio, falsum, inopinabile, soloecismus, nugatio.
¶ Meta redargutionis est quando respondens in eadem disputatione sine variatione aliqua concedit quod prius ne-
gavit vel econtra. ¶ Meta falsi est quando concedit falsum non obligatum. ¶ Meta inopinabilis est quando conce-
dit aliquid quod non est opinabile inter sapientes. ¶ Meta soloecismi est quando concedit aliquid incongruum. ¶ Meta
nugationis est quando concedit superflua inquantum est inutilis repetitio eiusdem et ex eadem parte propositionis, ut hic
homo homo est, et maior pars [illegible] dicitur quod ad metam quando ad talem sequitur ex mala responsione sua vel cogitur
in argumento tale inconveniens concedere. ¶ Et propositum in prima meta concludit respondentem per demonstrationem
prima fallacia — tunc ad alias metas. ¶ Prima fallacia in dictione est aequivocatio, id est oratio habens aliquid tantum quod variat
intellectum in maiori et minori, vel in antecedente et consequente, ita quod adiunctum intellectum consequens non sequitur ex
antecedente, ut patet arguendo [illegible] prima suae partis et fit talis fallacia tribus modis quorum primus est
quando dictio principaliter significat plura aequaliter et tamen ponitur in qua est intellecta in uno sensu [illegible] ac si esset
univoce sequitur. Nam sunt modo tales paralogismi. Omnis canis est [illegible], caeleste sidus
est canis, ergo caeleste sidus est [illegible]. ¶ Sed quicumque addiscunt sunt sapientes; pueri sunt insipientes, addiscunt,
ergo insipientes sunt sapientes. ¶ Sed quicumque expediunt sunt bona; mala expediunt, ergo mala
sunt bona. ¶ Et secundum dicitur quod ille non sunt fallaciae nisi aliquis ex ignorantia vel inadvertentia ad aequivocationem
non [illegible] capiet terminum in uno sensu et in minori in alio [illegible] si intelligeret quod in illa omnis canis est [illegible]
[illegible] pro isto tantum canis, et in [illegible] sidus tunc constat quod nunquam talem intellectum non [illegible]
quod caeleste sidus est [illegible] in ipsa consequentia. Si in maiore [illegible] addiscunt capiat solum pro [illegible]
et minore [illegible] duplicatur. ¶ Sed unum [illegible] expediunt in maiore capiat ad unum intellectum
et in minore ad alium. ¶ Sed quia talis intellectus est nimis restringens significationem [illegible]
talis in voce vel scripto est bona [illegible] fore in [illegible] plures [illegible] correspondet uni [illegible]
vero talis forma deficit. et [illegible] disputantes [illegible]
ad [illegible] acquirendam. possumus et dicere quod [illegible] intendit quod talis consequentia non valet: canis
est [illegible] ergo caeleste sidus est [illegible] et isti addiscunt ergo isti sunt sapientes et mala expediunt ergo mala sunt
bona. [illegible] de illis [illegible] ¶ Secundus modus est [illegible]
quando aliquis [illegible] transferuntur [illegible] ad [illegible] quod ridet habet os. pratum
ridet. ergo pratum habet os. ¶ Sed quidquid est [illegible] aqua est ergo aqua habet pedes. et [illegible]
hic [illegible] prius. ¶ Tertius modus aequivocationis est quando [illegible] cum aliis [illegible]
[illegible] sicut [illegible] quicumque sanabatur est sanus. laborans sanabatur ergo laborans est sanus. Sed
quicumque surgebat stat. sedens surgebat ergo sedens stat. hic [illegible] forma valet [illegible]
laborans in minore [illegible] supponit [illegible] indifferenter pro his [illegible]
et [illegible] supponit [illegible] ancora [illegible]
[illegible]. et sic est [illegible] quando aequivocatur [illegible] in maiore et minore [illegible]
aequivocationis accidit deceptio. ¶ [illegible] quicumque est [illegible] est equus. Sed aqua est [illegible]
ergo aqua est equus [illegible] in maiore [illegible] pro masculis et in minore pro feminis.
¶ Sed hic [illegible] sunt sacerdotes aliquorum asinorum sunt [illegible] ergo aliqui asini sunt sacerdotes. [illegible]
[illegible] non potest stare [illegible] et hic est [illegible] deceptionis. Sed [illegible] equus est [illegible]
[illegible] est equus ergo [illegible] respondendum est sicut prius [illegible] concedendo et ma-
secunda fallacia — ior neganda. ¶ Secunda fallacia in dictione est amphibolia quae importat dubia significatione propter
[illegible] quae habet diversum constructionis modum et accipitur tribus modis sicut aequivocatio. ¶ Primus